

Mü sahiblərimiz ötən ilin 44 günlük II Qarabağ müharibəsində Şuşa və Suqovuşan rayonları istiqamətindəki döyüşlərdə iştirak edən, Şəki rayonunun Baş Zəyzid kəndinin yetimləri, 23 yaşlı cəsur əsgərlər - Həsənov Tərhan Rəfiq oğlu və Bayramov Sadəddin Aydın oğludur.

Cabir Məmmədov: Sizi salamlayıram. Ötən il xalqımızın və dünya ictimaiyyətinin yaddaşında tarixi qələbə ili olaraq qaldı. Ali Baş komandan, cənab İlham Əliyevin ardıcıl və uzaqgörən siyasəti, xalqımızın cəsur, qorxmaz igidlərinin rəşadətli sayəsində torpaqlarımız işğaldan azad oldu.

Tərhan sən də, dostun Sadəddin də Vətən uğrunda döyüşlərdə mərdlik göstərmisiniz, cəsurluq edərək hərbi meydanında fərqlənmişiniz...

Tərhan! Mediada sənə barəndə müəyyən məlumatlar var. İstərdim ki, sən həyat yolunu və Qarabağ müharibəsinə yollanmağın bir daha biza danışasan... Nəyə görə sənə döyüş yoldaşları "qumbara Tərhan" deyirlər?

Tərhan Həsənov: Mən də sizi salamlayıram. Məni və həm sinif yoldaşım, həm də məslək dostum olan Sadəddini studiyaya dəvət etdiyinizə görə təşəkkür edirəm.

Mən 16 iyul 1997-ci ildə Şəki rayonunun Baş Zəyzid kəndində dünyaya gəlmişəm. Kendimizdəki tam orta məktəbdə Sadəddinlə eyni sınıfdə təhsil almışam.

Daha sonra ali təhsil almaq qərarına gəldim və imtahan verərək, Azərbaycan Texniki Universitetinin "Avtomatika və kompüter texnikası" fakültəsinə qəbul edildim. 2014-2018-ci illərdə həmin universitetin bakalavr pilləsini "Proseslərin avtomatlaşdırılması, mühəndisliyi" ixtisası üzrə bitirmişəm. Ali təhsil aldığı illərdə informatikanın müasir tədrisi üsulları, proqramlaşdırma ilə maraqlanırdım, bu sahənin incəliklərinə bələd olmaq üçün müvafiq ədəbiyyat və praktiki təlimlərdə iştirak edirdim. Müəllimlərimlə ünsiyyətdə olarkən, bu sahənin daha da təkmil olması üçün yeni ixtiralarla maraqlanırdım, bir sıra şəxsi icadlarım və təkliflərim də vardı... Magistr təhsili almağı da düşünürdüm... Vətənin azad edilməsinin daha önəmli olması fikri

II Qarabağ müharibəsi qəhrəmanları - Tərhan və Sadəddin

məni rahat qoymurdu...

2019-cu ilin oktyabr ayında həqiqi hərbi xidmətə getdim. Hərbi xidmətimi bitirdiyim il əslində mən tərxis olunmalı idim... Lakin bildiyiniz kimi, 27 sentyabr 2020-ci ildə tarixi torpaqlarımızın azadlığı uğrunda müharibə başladı. Mən bu xəbəre çox sevindim. Ləyaqətli və şərəfsiz düşmənimizdən qisas almaq üçün fürsət yaranmışdı. Daim düşünürdüm ki, kaş ki, Ali Baş komandanın əmri ilə mən də könüllü olaraq cəbhəyə gedəydim...

Döyüş yoluma Goranboy rayonunun Güllüstan kəndi istiqamətində başladım və daha sonralar isə Tərtər rayonunun Taliş kəndi və Suqovuşan rayonlarındakı müxtəlif yüksəkliklərdə davam etdirdim.

1 oktyabr 2020-ci ildə Tərtər rayonunun Taliş kəndindəki Ağ uçuq adlı məntəqədə olan döyüş əməliyyatı zamanı komandirin əmrinə əsasən düşmən mövqeyini məhv etməli idik. Mən döyüş yoldaşlarımla birgə uğurla irəlilədikcə, düşmən bunu anlayırdı və hiyləgər planlar etməyə, tələ qurmağa çalışırdı. Lakin biz bu tələni sezməmişdik. Ona görə də ehtiyatı əldə verməməyə çalışırdıq, mövqeləri qoruyurduq.

Ağ uçuq məntəqəsindəki 20 nəfərə yaxın döyüş yoldaşlarımla birgə hücum əməliyyatı yerinə yetirərkən, bizim olduğumuz əraziyə əl qumbarası atıldı... Həmin anda mən düşündüm ki, döyüş tapşırığımız yarıda qalmalıdır, mən şəhid olsam da, dostlarımla xilas etməliyəm! Bu düşüncə ilə mən həmin qumbaranın üzərinə atıldım və bununla qəlpələrin ətrafına yayılmasının qarşısını aldım... Hiss etdim ki, qumbara partladı, şok vəziyyətinə düşdüyümü xatırlayıram.

Döyüş yoldaşlarımla mən hərbi meydanından çıxara bildilər, aldığı yaraları hərbi məntəqəmizdəki həkim sağaltdı... Sonradan bildim ki, Tərtər rayonu azad edilib. Bu xəbəre çox sevindim, demək ki, etdiyim cəhd boşuna deyilmiş... Döyüş yoldaşlarımla indi də necə sağ qal-

dığımı xatırlayıb, o anları yad edirlər...

Cabir Məmmədov: Beləliklə sən "Qumbara Tərhan" adını aldın! Cəsarətli hərəkətinlə dostlarını xilas etmişən! Həqiqətən də səni Allah qoruyub. Bundan sonrakı planların necədir?

Tərhan Həsənov: Bəli, hərbi xidmətimə davam etmək üçün yenidən o bölgəyə gedəcəyəm! Hazırda Qarabağ bölgəsindəki əsgər yoldaşlarımla mən müsbət əhval ruhiyyədəyəm, döyüş ruhu bizi hələ də tərk etməyib... Zəfər xəbərləri bizi çox sevindirdi.

Cabir Məmmədov: Sağ salamat gedib qayıdasan Tərhan!

Sadəddin! Sən döyüş bölgəsində qolunu ağır yaralamısan... Həyat və döyüş yolun barədə danışmağı xahiş edirik...

Sadəddin Bayramov: Mən də sizi salamlayıram və aktual məsələləri işıqlandırdığınız üçün sizə təşəkkür edirəm.

17 fevral 1997-ci ildə Şəki rayonunun Baş Zəyzid kəndində dünyaya gəlmişəm. Orta təhsilimi kendimizdəki tam orta məktəbdə almışam.

5 aprel 2015-ci ildə hərbi xidmətə yollanmışam. 2016-cı ildə N sayılı hərbi hissənin əsgəri olaraq aprel döyüşlərində iştirak etmişəm. O döyüşlərdə Mirzəyev Nurrəddin Etimad oğlu, İsgəndərov Nicat, Quliyev Səyyar, Hüseynov Əlvan və digər əzizlərim şəhid adını qazanıblar... Bütün bu olanlar məni dərinədən sarsıtdı, düşməne nifrətim artdı. Bu səbəbdən daim Vətən torpaqlarının azad edilməsi niyyəti daim məni narahat edirdi...

2020-ci ildə səfərbərlik elan ediləndə, könüllü olaraq hərbi hissəyə getdim və həmin ilin 29 sentyabrda Qarabağ uğrunda döyüşlərə qatılmaq üçün xidmətə yola düşdüm. Həmin bölgədə böyük fəxr hissi və həvəslə hərbi sənəti və döyüş taktikasının təlim edildiyi hərbi kurslarda iştirak etdim.

Topxana, Daşaltı, Şuşa, Xankəndi istiqamətindəki döyüşlərdə iştirak etmişəm.

8 noyabr 2020-ci ildə Xankəndi uğrunda olan döyüşlərdə ağır yaralandım. O an çox aydın yadımdadır... Gözlərim qaralırdı, "kəlməyi-şəhadət" getirdim, lakin qəlbimdə rahat idim... Sanki çoxdan arzuladığım niyyətimə yetmişdim...

Sonradan bildim ki, əsgər yoldaşım Orxa Şəkili məni döyüş meydanından çıxarıbmış... Uzun müddət hospitalda müalicə alsam da, sağ qolumda ağır zədə qaldı... Sonradan tərxis edildim...

Cabir Məmmədov: Allah sizlərin daim yardımçısı olsun! Sizin kimi oğullar döyüş yolu ilə gənc nəslimizə nümunəsiniz və bizim fəxrimizsiniz!

Bildiyim qədər sən "Şuşanın azad olunmasına görə" və "Döyüşdə fərqlənməyə görə" medalları ilə, Tərhan isə Fəxri Fərmanla təltif edilmisiniz. Sizin ən böyük mükafatınız isə xalqın qəlbindəki yerinizdir!

Sizin kimi qəhrəmanların müasir şahidləri olan bizlərin borcu isə bu şücaəti qələmə alaraq, yaddaşlara həkk etməkdir.

